

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena Ustave Republike Slovenije ter 4. točke 7. in 10. člena Zakona o odlikovanjih Republike Slovenije je predsednica republike Nataša Pirc Musar izdala ukaz o podelitvi odlikovanja Republike Slovenije.

Kot pionirka pri razvoju in krepitvi programa ZORA za izjemne dosežke, ki so pomembno prispevali k pravočasnim odkrivanjem predrakavih sprememb materničnega vratu in s tem k reševanju številnih življenj,

prejme

DR. MAJA PRIMIC ŽAKELJ

RED ZA ZASLUGE.

Dr. Maja Primic Žakelj je leta 1979 diplomirala na Medicinski fakulteti Univerze Ljubljana in na njej leta 1995 tudi doktorirala. Specializacijo iz epidemiologije je končala leta 1991, na podlagi delovnih izkušenj pa je pridobila tudi naziv specialistka javnega zdravja. Dodatno se je izpopolnjevala na podiplomskem študiju in številnih tečajih v tujini in domovini, ne le s področja onkološke epidemiologije, temveč tudi zdravstvenega menedžmenta, statistike in informacijskih tehnologij. Na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani je bila leta 1992 imenovana za asistentko, leta 2002 pa za izredno profesorico onkološke epidemiologije.

Leta 1980 se je zaposlila na Onkološkem inštitutu Ljubljana, kjer je od leta 1996 vodila Oddelek za epidemiologijo, od leta 2003 do upokojitve leta 2018 pa je bila vodja dejavnosti Epidemiologija in register raka.

Bila je podpredsednica (2010) in predsednica (2011–2012) Evropske lige proti raku, v letih 2010–2018 pa je predsedovala Zvezi slovenskih društev za boj proti raku. Sodelovala je pri vzpostavljanju in vodenju državnih programov obvladovanja raka tako v Sloveniji kot tudi v Svetovni zdravstveni organizaciji. Bila je predsednica in članica več strokovnih skupin in komisij ter mentorica številnim do- in podiplomskim študentom.

Delo dr. Maje Primic Žakelj obsega raziskave s področja opisne in analitične onkološke epidemiologije in pripravo javnozdravstvenih ukrepov na področju onkološkega zdravstvenega varstva. Sodelovala je v številnih mednarodnih raziskovalnih skupinah preživetja bolnikov z rakom, razširjenosti izbranih rakavih bolezni in presejalnih programov za raka.

Njena bibliografija obsega 840 zapisov o znanstvenih (150 izvirnih in preglednih v mednarodni periodiki), strokovnih in poljudnih člankih, kongresnih prispevkov in poglavij v domačih in mednarodnih monografskih publikacijah. Uvršča se med najbolj citirane raziskovalke na področju medicine v Sloveniji. Je prva avtorica monografije o preživetju bolnikov z rakom v Sloveniji in soavtorica spletišča SLORA za dostop do podatkov o raku v Sloveniji (2010). Prejela je diplomo profesorja Janeza Plečnika (1975) ter številna priznanja zvez in društev za boj proti raku.

Med najpomembnejšimi uspehi dr. Maje Primic Žakelj je vodenje projekta ZORA v letih 1996–2002 in vodenje Državnega programa ZORA od leta 2003, ki ga je kot otroka pomagala rojevati, ga naučila hoditi in polno zaživeti. Poslanstvo tega pomembnega programa je ozavestiti ljudi in ustvariti pogoje, v katerih ženske ne bodo zbolevala ali umirale za rakom materničnega vratu, ki bi ga lahko preprečili s cepljenjem proti HPV in udeležbo v programu ZORA.

V Sloveniji smo lahko izjemno ponosni na upravljanje in izvajanje našega presejalnega programa za raka materničnega vratu, ki dosega odlične rezultate. To je prepoznala tudi Svetovna zdravstvena organizacija in Slovenijo izpostavila kot primer dobre prakse za prehod iz priložnostnega v organizirano presejanje, s katerim je več kot prepolovila incidenco raka materničnega vratu na populacijski ravni.

Prav po zaslugi dr. Maje Primic Žakelj in njenih predanih sodelavcev v programu ZORA smo v Sloveniji na dobri poti, da bomo kot država, ki jo je nekoč zelo zaznamovalo breme raka materničnega vratu, med prvimi v Evropi dosegli odpravo raka materničnega vratu ob predpogoju, da še naprej izvajamo presejanje in povečamo precepljenost proti HPV.

Republika Slovenija z državnim odlikovanjem izraža priznanje, spoštovanje in hvaležnost dr. Maji Primic Žakelj za njeno pionirsko delo, s katerim je odločilno zaznamovala zdravstveni sistem in slovensko družbo, ki po njeni zaslugi lahko živi bolj kakovostno in varno.